

NỘI DUNG, PHƯƠNG THỨC LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG ỦY CẤP TỈNH VÀ MỘT SỐ VẤN ĐỀ ĐẶT RA TRONG XÂY DỰNG MÔ HÌNH TỔ CHỨC ĐẢNG Ở CHÍNH QUYỀN CẤP TRỰC THUỘC HIỆN NAY

TRẦN VĂN NHẢ
Trường Đại học Nội vụ Hà Nội

Nhận bài ngày 01/3/2022. Sửa chữa xong 01/4/2022. Duyệt đăng 07/4/2022.

Abstract

When studying the political leadership of the provincial Party Committee in building the Party organization model of local government agencies, it is necessary to consider two aspects: the content of leadership and the method of leadership, together with clarification of the relationship between them. The article presents the content and method of leadership of the provincial Party Committee and some issues raised in building the Party organization model of local government agencies today.

Keywords: Provincial Party Committee, leadership method, Party organization, local government.

1. Mở đầu

Tiếp tục đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo của Đảng trong điều kiện mới là một trong 10 nhiệm vụ và giải pháp xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng mà Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII đề ra. Vì vậy việc đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với hệ thống chính trị, nhất là đối với cấp chính quyền, giữ vững nguyên tắc và bảo đảm sự lãnh đạo toàn diện của cấp ủy, phát huy hiệu quả, hiệu lực của cấp chính quyền trong tổ chức điều hành triển khai thực hiện các nhiệm vụ chính trị tại địa phương là nhiệm vụ có tầm quan trọng đặc biệt. Xây dựng mô hình tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc là nhiệm vụ quan trọng, khó khăn, phức tạp, cần tiến hành thận trọng để đáp ứng được yêu cầu chức năng, nhiệm vụ rõ ràng, không chồng chéo, trùng lặp, cơ cấu tổ chức bộ máy tinh gọn, đủ năng lực lãnh đạo cơ quan chính quyền địa phương.

2. Nội dung lãnh đạo của tỉnh ủy đối với xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện nay

Sự lãnh đạo của Đảng đối với chính quyền là tổng thể hoạt động có định hướng của tỉnh ủy đối với cấp trực thuộc, từ việc đề ra các chủ trương, nghị quyết về xây dựng tổ chức bộ máy, cán bộ đến các hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo, kiểm tra, giám sát việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ theo quy định của pháp luật. Sự lãnh đạo của Đảng nhằm xây dựng chính quyền trong sạch, vững mạnh, có năng lực quản lý và điều hành tốt các lĩnh vực đời sống xã hội tại địa phương, phát huy quyền làm chủ của nhân dân, được nhân dân tín nhiệm.

Tỉnh ủy tập trung lãnh đạo xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện nay trên các phương diện: lãnh đạo xây dựng mô hình tổ chức Đảng thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ; lãnh đạo xây dựng tổ chức bộ máy và đội ngũ cán bộ; lãnh đạo xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc giải quyết hài hòa các mối quan hệ công tác với các tổ chức khác trong hệ thống chính trị. Để xây dựng bộ máy Đảng ở cơ quan

Email: tranvanmnhadhvn@gmail.com

binh đối với tập thể Ban Cán sự Đảng, tập thể lãnh đạo các sở, ban, ngành; nhận xét, đánh giá, xếp loại cán bộ hàng năm đối với cán bộ thuộc diện Ban Thường vụ Tỉnh ủy quản lý.

Ban Thường vụ Tỉnh ủy xây dựng và thực hiện quy hoạch, bồi dưỡng, đào tạo, nhận xét, đánh giá và các chính sách đối với cán bộ trong các cơ quan thuộc UBND cấp trực thuộc; quyết định phân công, điều động, luân chuyển, bổ nhiệm, xếp lương, khen thưởng, kỷ luật, quy hoạch cán bộ đối với cán bộ giữ các chức danh: chánh văn phòng, phó chánh văn phòng UBND tỉnh; phê duyệt phương án quy hoạch cán bộ chủ chốt các sở, ngành của cấp trực thuộc.

Tỉnh ủy lãnh đạo HĐND tỉnh và UBND tỉnh phối hợp với Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh và các tổ chức thành viên của Mặt trận, các tổ chức xã hội khác chăm lo và bảo vệ lợi ích của nhân dân, vận động nhân dân tham gia hoạt động quản lý nhà nước và thực hiện các nghĩa vụ đối với Nhà nước.

3. Phương thức lãnh đạo của tỉnh ủy đối với xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện nay

Phương thức lãnh đạo của tỉnh ủy đối với xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện nay là hệ thống các phương pháp, hình thức, cách thức, quy chế, quy trình, phong cách, lề lối làm việc mà tỉnh ủy sử dụng để tác động vào các yếu tố, các lĩnh vực, các tổ chức, lực lượng, các quan hệ liên quan nhằm xây dựng xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc trong sạch, vững mạnh, hiệu lực, hiệu quả.

3.1. Tỉnh ủy lãnh đạo xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện nay bằng chủ trương, nghị quyết, bằng công tác tư tưởng

Tỉnh ủy xây dựng và ban hành các nghị quyết về mục tiêu, nhiệm vụ, chủ trương, giải pháp phát triển kinh tế - xã hội, an ninh, quốc phòng trên địa bàn tỉnh, nhất là các nghị quyết, chủ trương giải quyết những vấn đề lớn có ý nghĩa chính trị quan trọng. Trên cơ sở đó, HĐND tỉnh thảo luận và ra nghị quyết, UBND tỉnh thực hiện nghị quyết của HĐND tỉnh. Tỉnh ủy cho ý kiến giải quyết những vấn đề phức tạp nảy sinh trong đời sống xã hội trên địa bàn tỉnh, cho ý kiến về đề án, chương trình, kế hoạch của UBND tỉnh trước khi trình HĐND tỉnh quyết định các biện pháp giải quyết. Tỉnh ủy tiến hành các mặt công tác lý luận, tuyên truyền cổ động để giáo dục, thuyết phục, tuyên truyền vận động đội ngũ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức trong các cơ quan thuộc xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện nay thông suốt tư tưởng và chấp hành sự lãnh đạo của Đảng. Bên cạnh đó, tỉnh ủy lãnh đạo tổng kết kinh nghiệm, cung cấp những thông tin, dữ liệu và các căn cứ khoa học phục vụ quá trình ra nghị quyết lãnh đạo và đưa nghị quyết vào cuộc sống.

3.2. Tỉnh ủy lãnh đạo xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện nay bằng công tác cán bộ, công tác kiểm tra, giám sát bằng quy chế, lề lối làm việc, phong cách công tác

Tỉnh ủy xây dựng, kiện toàn về tổ chức bộ máy, nâng cao chất lượng hoạt động của HĐND, UBND tỉnh; chú trọng đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ trong các cơ quan của xây dựng mô hình tổ chức Đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện nay, lựa chọn và bố trí đúng các chức danh cán bộ, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt của HĐND, UBND tỉnh; quản lý chặt chẽ toàn diện, kiểm tra, giám sát những cán bộ đó trong thực thi công vụ và trong các quan hệ xã hội. Thông qua công tác kiểm tra, giám sát để phát hiện những nhân tố mới, tạo điều kiện cho nó phát triển, đồng thời uốn nắn những lệch lạc, xử lý nghiêm những tổ chức đảng, đảng viên vi phạm, bảo đảm cho đường lối của Đảng, chủ trương, nghị quyết của tỉnh ủy được thực hiện thắng lợi.

hoạt động của chính quyền địa phương. Nâng cao chất lượng hoạt động của HĐND và UBND các cấp, bảo đảm quyền tự chủ và tự chịu trách nhiệm trong việc quyết định và tổ chức thực hiện những chính sách trong phạm vi được phân cấp”[2].

Nghị quyết Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương khóa XII “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả” (số 18-NQ/TW ngày 25-10-2017) đã đề ra mục tiêu từ năm 2021 đến năm 2030: “Hoàn thành việc nghiên cứu và tổ chức thực hiện mô hình tổ chức tổng thể của hệ thống chính trị phù hợp với yêu cầu, điều kiện cụ thể của nước ta trong giai đoạn mới...”[3]. Để thực hiện mục tiêu này, việc nghiên cứu, đề xuất các mô hình tổ chức của các bộ phận cấu thành của hệ thống chính trị được đặc biệt quan tâm, trong đó có mô hình tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền địa phương. Xây dựng mô hình tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền địa phương là toàn bộ các hoạt động của cấp ủy có thẩm quyền, với sự tham gia của các cơ quan tham mưu, giúp việc cấp ủy, nhất là ban tổ chức, trong việc thiết kế các tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền địa phương bằng các sơ đồ, biểu đồ, chỉ dẫn về mục tiêu, chức năng, nhiệm vụ, cơ cấu tổ chức, nguyên tắc, cơ chế vận hành, các mối quan hệ công tác. Theo tôi, muốn đạt được các mục tiêu trên, việc xây dựng mô hình tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền cấp dưới phải giải quyết được các vấn đề sau:

4.1. Xây dựng, thiết kế mô hình tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc đáp ứng được yêu cầu chức năng, nhiệm vụ rõ ràng, không chồng chéo, trùng lặp, cơ cấu tổ chức bộ máy tinh gọn, đủ năng lực lãnh đạo cơ quan chính quyền địa phương

Có thể thấy, việc phân định chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền trách nhiệm giữa các cơ quan, tổ chức đảng và các cơ quan nhà nước chưa thực sự rõ ràng. Chưa có sự phân định thật rõ quyền hạn, trách nhiệm giữa ban thường vụ, thường trực cấp ủy với ban cán sự đảng UBND, đảng đoàn HĐND ở địa phương. Các quy chế phối hợp đã có, nhưng vẫn còn tình trạng chung chung, khó triển khai trong thực tiễn. Cùng với đó, việc phân định thẩm quyền, trách nhiệm giữa tập thể lãnh đạo, người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng với người đứng đầu cơ quan nhà nước còn chưa thật rạch ròi và còn thiếu thống nhất, gây nên những chồng chéo, lúng túng nhất định trong chỉ đạo, điều hành ở các địa phương, cơ quan, đơn vị.

Đây là một công việc khó, cần tiến hành thận trọng. Đánh giá đúng thực trạng của các mô hình tổ chức đảng cơ quan chính quyền cấp trực thuộc hiện có, xây dựng mô hình lý thuyết của tổ chức đảng, thực hiện thí điểm các mô hình tổ chức đảng chính quyền cấp trực thuộc (vận hành trong thực tế các mô hình lý thuyết), thực nghiệm các điều kiện bảo đảm cho mô hình tổ chức đảng chính quyền cấp trực thuộc hoạt động, tiến hành tổng kết, lựa chọn mô hình ưu trội, từ đó có những điều chỉnh hợp lý đối với mô hình lý thuyết. Thực tế này cho thấy cần tăng thêm thẩm quyền và trách nhiệm của cấp ủy đảng ở các cơ quan tham mưu của UBND cấp tỉnh để tổ chức đảng đủ năng lực lãnh đạo trực tiếp cơ quan thực hiện nhiệm vụ chính trị. Quán triệt thực hiện chủ trương mỗi tổ chức cơ sở đảng đồng bộ với chính quyền cùng cấp, chính quyền trực thuộc cấp nào thì tổ chức đảng trực thuộc cấp đó. Mô hình tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc phù hợp với thực tiễn hiện nay khi thực hiện hợp nhất được các chức năng, nhiệm vụ của các tổ chức đảng, làm cho bộ máy tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc gọn nhẹ nhưng vẫn bảo đảm năng lực lãnh đạo cơ quan chính quyền.

4.2. Xây dựng, thiết kế mô hình tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc phù hợp với việc thực hiện nguyên tắc Đảng thống nhất lãnh đạo trực tiếp, toàn diện công tác cán bộ và quản lý đội ngũ cán bộ

Thực trạng xây dựng các mô hình tổ chức đảng ở cơ quan chính quyền cấp trực thuộc ở nước ta trong thời gian qua cho thấy có sự chồng chéo trong thẩm quyền quản lý cán bộ. Công tác cán bộ